

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

13. Calamitas zelotypiæ à S. Chrysostomo descripta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

sibi ipsa præ merore, violentas manus inferret. Quid denique securum erit, inter coniuges; si pietas trahitur in adulterij suspicionem? Si, inter Christianos, hæc exempla reperiuntur, quid miramur Trebiam Fibustio lachrymas & æternos luctus reliquisse, quæ, extremo zelo, in furorem conuerso amore, semet, ferro per medium pectus transacto, necauit? Talis bellua est zelotypia; turbat coniugium, dissociat coniuges, exitijs pessimis virum feminamq; affligit; vt merito hunc capiti huius, è D. Chrysofomo epilogum possim apponere.

Poliphilus in
hyperotoma-
chia.

XIII.
S. Chrysof.
lib. de virgi-
nit. cap. 52.

Si quis coniugatus ad zelotypiam propensus sit, etiam si falsa aliqua specie, eo morbo correptus sit; quid huiusmodi homine miserabilis esse potest? Quod praelium? quam tempestatem? cum huiusmodi suspitione, vel furore comparantes, eius imaginem proferebant omnia doloris, omnia suspitionis, omnia seditionis, ac perturbationis referta sunt. Et qui eo furore corripitur, nihilo melius afficitur, quam qui aut agitantur à demonibus, aut mente capiuntur, aduocantur, & insultat, & stomachatur omnibus. In obuium omnino, & innocentissimum quemque semper exercet iracundiam; siue is seruus sit, siue filius, siue quicumque alius: voluptas autem omnis excluditur, angorum, molestiarum, & lacrymarum sunt omnia plena; etiam si domi se contineat, si in publicum prodeat, si peregrinetur, ubique malis tentatur, qua quouis aculeo grauius eum animum mordent & stimulant, nec ipsi ullam quietis partem capere patiuntur, neque verò morbus tristitiam solum, sed etiam iram interabilem ingenerare solet, & hac per se singula captus perdere queunt. Cum verò concurrunt omnia ad hominem assidue opprimendum & affligendum, neque ei minimum dant respirandi locum, quo non id est mortis genere calamitosius? Nam vel si summam quis egestatem commemorarit, si morbum insanabilem, si ignem, si ferrum, nihil illi attulerit par; atque id, tantum hi, qui sunt experti, bene nouerunt; nemo autem oratione complecti potest mali huius magnitudinem incredibilem; cum eam vir, quam habet charam, suspectam sibi habere cogatur, & quid illi solatio esse potest? Siue enim somnum, siue cibum capere, non tam cibus mensam, quam pestiferis venenis refertam putabit. Quæ cum animaduertisset Salomon, Dura, inquit, sicut infernus, amulatio. Et idem, amulationis plenus eius viri animus non

Cant. 6. 8.
Prouerb. 6.

parce

parcet in iudicij die, nec ullo pretio inimicitias deponet, neque multis muneribus placabitur. Ea enim huius morbi insania est, ut, neque sumpto de eo supplicio, à quo laesus sit, dolorem ager abijciat. Itaque multi, adultero sepe sibi sublato, neque iram, neque languorem tollere potuerunt. Sunt qui, etiam uxore occisa, idem manserint, vel maiori etiam rogo consumpti sint; ac vir quidem, etiamsi nihil verum repererit, intus tamen miseris vivat. Multò autem graviora, quàm ea sint, qua sustinet vir, praefert misera & infelix uxor. Cùm enim eum, qui se, in omnibus molestis, consolari deberet, & à quo defensionem expectare oportebat, inmaniorem in se, atque omnium sibi inimicissimum esse videat, quid reliquum expectare potest? ad quem confugiet? ubi pracluso portu, & innumerabilibus molibus oppositis referto, malorum finem reperiat, tum etiam iniquioribus utitur servis, & ancillis, quàm viro. Cùm enim suspectum per se, & ingratum est hoc hominum genus: tum verò, si ad maiorem licentiam pervenerint, & dominos inter se dissentire intellexerint; magnam ad insolentiam ansam sumunt illorum discordiam. Etenim illis, per summam licentiam, addere, afferre de suo, & comminisci licet, quaecumque voluerint; tum quoque suis criminationibus maiorem dant materiam suspicioni. Nam ut semel animus graui hoc morbo occupatus est, facile credit omnia, & aequè se praebet omnibus attentum, ut qui calumniatorem à veraci diiudicare nequeat; quin etiam huiusmodi homines eos certiores auctores habent, qui suspicionem maximè augent, quam qui eam minuere student, sic illi reliquum est, ut contubernales homines non secus ac fugitivos seruos, & eorum uxores timere necessario. Quod igitur tempus à lacrymis vacuum erit? quae nox? quae lux? qui festus dies, quando libera à gemitu, à fletu & lamentationibus poterit esse? Undique mina, contumelia, conuiciâ, iactantur, tum à viro, sine causa, timente; tum à seruis, omnia denique tremoris & timoris referta. Non enim aditus, & exitus solum curiosius obseruantur: sed in verba etiam, in adspèctum, in suspiria, studiosissimè inquiritur, atque illam oportet vel saxo immobiliorem cuncta ferre silentio, & graviozem in modum, quam qui vinculis constricti sent, in thalamo herere perpetuo; vel si exire, loqui, aut ingemiscere velit, omnium reddere rationem, causamq; apud corruptos illos iudices, dicere; ancillas, inquam, & seruos. Inter haec

autem mala, si infinitam vim diuitiarum, si menses conquisi ipsius
 cibis exstructas, si feruorum greges, si nominis splendorem, si magnam
 potentiam & summam gloriam, si maiorem claritatem & amplitudi-
 nem ponere velis, si nihil omnino relinuas earum, quae expectandam
 vitam videntur efficere, sed omnibus vnum in locum diligenter colla-
 tis, & cum hac molestia comparatis, non apparebit quidem vlla ca-
 rum rerum species voluptatis, sed sicut in ingens aliquod pelagus par-
 uam ignis incidentis scintillam sic illam interire par est. Hac autem
 ita sunt, cum vir eam habet suspicionem. Si quando verò incidere
 vxor in huiusmodi perturbationem, neque enim id raro accidere solet,
 vir quidem facilius eam perferet, quam vxor; plus autem doloris
 ad illam miseram redundabit, neque enim isdem armis in eum, qui
 sibi suspectus sit, poterit uti: nam quis tulerit, ut, sua vxoris iussu,
 domi perpetuo commoretur? aut quis è numero feruorum in domi-
 num curiosus audebit esse? Non igitur his machinationibus se ipsa
 consolari, neque iram querimonis euomere queat: nam ut eam vir
 semel fortè, aut iterum conquerentem ferat, sic si nullam fecerit que-
 rendi finem, citò eam doceat prestare id ferre silentio, & dolore tabe-
 scere. Et hac quidem de suspicionibus. Sin autem à veris causis
 perturbatio profisciscatur, vxorem è viri laesi manibus quis eripiet?
 Quin etiam his legibus suffragantibus adductam in iudicium omnium
 sibi charissimam coniugem ingulabit, ac vir quidem legum penam
 effugiet, at è superiori loco Dei iudicio condemnabitur. Hac autem
 omnia ab statu virginitalis longissimè sunt remota.

XIV.

Huc vsque Chrysostramus perorauit, pro virginitate.
 Qui potest capere, capiat. Qui non capit, coniugio se committat,
 atque in eo ita viuat, ut neque vxori præbeat vllam occasionem
 suspicandi; neque, si ab vxore aliquid dici audiat, aut fieri vi-
 deat, quod suspicionem dignum sit, à perturbatione se sinat su-
 perari, putetque, se id commeruisse; quando vel ipse similia
 commisit; vel suspicionibus infuevit frænos laxare; vel Deum
 aliò vocantem, & consilia meliora non est secutus. Denique in-
 mente esse debet, & multa in aures falsa posse venire, cum ipsi
 saepe oculi decipiantur; atque Iosepho Patriarchæ castissimo
 eiusmodi calumnia sit impacta; & bonis hominibus mala ci-
 tius excusari, quam iudicari, Sanctissimum exemplum est;

Gen. 39. 13.

Cuma